

Landbruks- og Matdepartementet
Postboks 8007 Dep.
0030 Oslo

Vår referanse:

Arkivkode: 09/01908-2/V00&00

Saksbehandler: Tommy Hernes

Deres referanse: 200801973-/EIE

Dato: 28.1.2010

Landbruks- og matdep.	
Saksnr.: 2008 / 1973	Doknr.: 206
Mottatt: 2 Feb 2010	ASR / MA
Sakscentr.	Ark.: 410
Kont.	AVSKR.

Høringsuttalelse vedr: Forslag til vernehjemmel i Jordlova av 12. mai 1995 nr. 23. Deres brev av 14.09.2009

KS behandlet grunnlaget for forslag til vernehjemmel i lovverket i hovedstyret den 26.1.2010. Tema for hovedstyrets behandling var prinsippet for en lovfesting av hjemmel for jordvern som forslaget legger føringer for.

I det lovforslaget som her fremmes, har forslagsstiller sett bort fra hensynet til kommunalt selvstyre og råderett og kommunen og fylkeskommunen som planmyndighet. Den foreslåtte innføring av en lovhjemmel for jordvern, vil imidlertid tilsidesette det kommunale selvstyre. Formålet med kommunal råderett over arealene er å kunne avveie forskjellige formål mot hverandre og gjennomføre en helhetlig forvaltning.

KS deler bekymringen som framkommer i rapporten om omdisponering av verdifulle landbruksarealer til utbyggingsformål og mener at disse arealene i så stor grad som mulig må bevares til matproduksjon. KS mener at det derimot ikke foreligger sterke nok nasjonale hensyn til å innføre en lovhjemmel for jordvern, som tilsidesetter kommunalt selvstyre og kommunen som planmyndighet. KS går derfor imot en lovfestet hjemmel for jordvern.

Fra 1.1.2004 fikk kommunene avgjørelsesmyndighet i de fleste saker etter konsesjonsloven, jordlova og odelsloven, herunder etter jordlova § 9 og § 12, ved vedtak om overføring av myndighet av 8. desember 2003 nr. 1479 (delegasjonsforskriften).

Lovforslaget strider mot Stortingets delegering av myndighet til kommunene vedørende forvaltning av jordlov, konsesjonslov, og odelslov, iverksatt fra 1.1.2004. Omdisponeringen av dyrka jord blitt betydelig lavere etter at kommunene fikk denne myndigheten. KS vil samtidig påpeke at staten selv gjennom utbygging av infrastruktur er en vesentlig aktør i omdisponeringen av dyrka jord. Dette gjelder ikke minst i pressområder hvor staten ser det største behovet for å innføre lovhjemlet jordvern.

Ny Plan- og bygningslov ble iverksatt 1.7.2009, i denne loven kom begrepet "hensynssoner" inn. Med det menes at plankartet skal vise soner med særlige hensyn og restriksjoner, som har betydning for hvordan arealene kan brukes. KS mener at plan- og bygningsloven er det viktigste virkemiddelet for å verne viktige jordbruksarealer mot nedbygging. Gjennom denne har kommunene et selvstendig ansvar for å ivareta jordvernhensyn. Kommuner og fylkeskommuner kan i sine framtidige planprosesser definere viktige jordarealer inn som

hensynssoner og beskrive hvordan disse arealene skal forvaltes. Siden dette er et nytt virkemiddel, bør dette prøves ut i praksis før en evt. går til en lovendring.

Kommuner og fylkeskommuner kan i sine framtidige planprosesser definere viktige jordarealer inn som hensynssoner og beskrive hvordan disse arealene skal forvaltes. En mulighet er å gradere de forskjellige landbruksarealene etter nasjonal viktighet i forhold til arealer vernet etter nye Naturmangfoldloven.

KS mener derfor at det bør tilrettelegges for en helhetlig gradering av de forskjellige landbruksarealene etter nasjonal viktighet, for eksempel arealer som er egnet for matkornproduksjon, annen innmark, utmark, skogsarealer og arealer knyttet til den nye Naturmangfoldloven. Dette må kunne føre til en forvaltning der viktig matjord, som for eksempel jord til matkornproduksjon, likestilles med arealer vernet etter Naturmangfoldloven. KS anbefaler at det utredes videre hvordan dette konkret kan gjennomføres innenfor gjeldende lovverk.

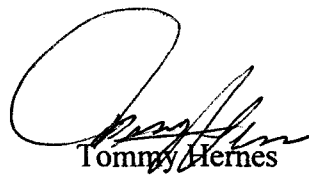
Kommuner, fylkeskommuner og fylkesmenn har et ansvar for å følge opp nasjonal politikk. KS mener innsigelsesinstituttet er et virkemiddel for å sikre jordverninteresser. KS vil også påpeke at regjeringen kan utarbeide nasjonale forventninger om jordvern til fylkeskommunenes og kommunenes planlegging. Jordvern kan også ivaretas gjennom de nye bestemmelsene i plan og bygningsloven, for eksempel ved å definere jordvernbehov inn som hensynssoner i arealdelen.

Mange fylkeskommuner og kommuner i tett samarbeid med fylkesmenn, har lenge arbeidet med etablering av langsiktige grenser mot viktig landbruksareal. Mest kjent er fylkesdelplan for langsiktig byutvikling på Jæren. Regional planmyndighet gjennom ny plan- og bygningslov kan fastsette regional planbestemmelse knyttet til retningslinjer for arealbruk i en regional plan. Kombinert med økt landbrukspolitisk ansvar til fylkeskommunene fra 2010, innebærer dette ytterligere muligheter for styrking av jordvernet.

KS støtter derfor ikke forslaget om at fylkesmennene skal være hovedansvarlige for prosessene med å velge ut og vurdere aktuelle områder for vern. KS mener dette strider mot Stortingets intensjoner med forvaltningsreformen og endringene i Plan- og bygningsloven, der fylkeskommunene i betydelig grad har fått styrket sin rolle som planmyndighet på fylkesnivå. Forslaget til lovendring vil bidra til å undergrave denne rollen.

Med vennlig hilsen

May-Britt Nordli
Direktør

Tommy Hernes
Spesialrådgiver